

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
POLITIKOS ĮGYVENDINIMO GRUPĖ
STRATEGINIO PLANAVIMO IR STEBĖSENOS GRUPĖ**

**PAŽYMA
DĖL EMBRIONO DONORYSTĖS PROGRAMOS PATVIRTINIMO
(NR. TAP-18-69 (2); TAIS NR. 18-412 (2))**

2018-10-10 Nr. NV-2689

Vilnius

Projekto rengėjas: Sveikatos apsaugos ministerija.

Projekto tikslas: padidinti valstybės remiamos pagalbos galimybes nevaisingoms šeimoms susilaukti vaikų, panaudojant donuotus embrionus.

Dabartinė situacija: Embrionų donorystė Lietuvoje iki šio buvo draudžiama. Nuo 2018 m. sausio 1 d. įsigaliojus Pagalbinio apvaisinimo įstatymui nustatyti atvejai, kada donorystei yra naudojamas lytinių ląstelių banke laikomas embrionas, kurio asmenys yra atsisakę raštu. Embriono atsisakymas yra galimas ne anksčiau kaip praėjus dvejiems metams nuo pagalbinio apvaisinimo.

Įstatyme nurodyta, kad Vyriausybė turi parengti Embriono donorystės programą (Toliau – Programa), paskirti ją koordinuojančią valstybės instituciją ir nustatyti šios programos finansavimą valstybės lėšomis.

Projekto esmė: Programoje:

- Nurodyti uždaviniai, susiję su priemonių ir įrangos įsigijimu, reikalingų embrionų pervežimui ir saugojimui (diuarai, konteineriai, skystas azotas, kasetės ir kt.), specialistų kvalifikacijos tobulinimu, visuomenės švietimu ir teisingos informacijos pateikimu.
- Pateikti tikslo ir uždavinių vertinimo kriterijai, pvz. vaikų, gimusių panaudojus donuotus embrionus skaičius - 5, kvalifikaciją tobulinusių specialistų skaičius – 40, sukurta ir išleista informacinė medžiaga – 10 tūkst. vnt., suorganizuota paskaitų apie donorystę – 60 ir kt.
- Nustatyta, kad programos įgyvendinimą koordinuos Nacionalinis transplantacijos biuras, o įgyvendins universiteto ligoninės (šiuo metu licenciją pagalbinio apvaisinimo paslaugai teikti turi tik Santaros klinikos).
- Įgyvendinimas bus finansuojamas valstybės biudžeto lėšomis (2018 m. – 38,77 tūkst.eur, 2019 m. – 70,11 tūkst. eur, 2020 m. – 80,11 tūkst. eur, 2021 m. – 80,11 tūkst. eur).

Derinimas: Projektas derintas su Finansų ministerija, Konkurencijos taryba ir universiteto ligoninėmis. Argumentai dėl pateiktų pastabų pateikti derinimo pažymoje.

Atitiktis Vyriausybės programai: Tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatų neįgyvendina.

Dalykinio vertinimo išvada:

Programos rengėjai *neatsižvelgė į Vyriausybės kanceliarijos pastabas*, pateiktas 2018-01-24 pažymoje Nr. NV-248. Pakartotinai pažymime, kad Embriono donorystės programa skirta tik vienos konkrečios srities reglamentavimui, todėl netikslinga rengti Vyriausybės tvirtinamą programą, vietoje jos galėtų būti veiksmų planas, kurį patvirtintų sveikatos apsaugos ministras savo įsakymu. Vadovaujantis Strateginio planavimo metodikos 4.3.5 punkto nuostatomis, veiksmų planai gali būti rengiami tam tikros problemos ar klausimo sprendimo laikotarpiui.

Atsižvelgiant į tai, siūlytina parengti ir Vyriausybei *pateikti Pagalbinio apvaisinimo įstatymo 10 straipsnio 8 dalies pakeitimą, atsisakant įpareigojimo Vyriausybei tvirtinti*

programą (galėtų būti tokia bendra formuluotė: Vyriausybė ar jos įgaliota institucija priemonės, skirtas embrionų donorystei užtikrinti, numato strateginio planavimo dokumentuose).

Atkreiptinas dėmesys, kad Programos projekto 28 punkte rašoma, kad „Programos įgyvendinimas finansuojamas valstybės biudžeto lėšomis“, tačiau neaišku, kurioms institucijoms bus skirti asignavimai ir kas atsiskaitys už lėšų panaudojimą. Siūlytina prie kiekvienos priemonės nurodyti atsakingas už priemonės vykdymą institucijas.

Svarstytina, ar tikslinga Programos priedo lentelėje kiekvienai priemonei numatyti po vertinimo kriterijų, ypač jei ta priemonė yra vienkartinė (diskutuotini 1.1, 1.2, 1.5, 2.1, 2.2, 2.3, 3.1, 3.2, 3.3 kriterijai). Paprastai kriterijai formuluojami tikslų ir uždavinių, o ne priemonių vykdymui vertinti. Atkreipiame dėmesį, kad Programos projekto 24 punkte pateiktos tikslo ir uždavinių vertinimo kriterijų reikšmės, kurios planuojamos tik įgyvendinus programą, t.y. po 2027 metų. Siūlytina papildyti atskiru priedu „Vertinimo kriterijai ir jų reikšmės“, kuriame numatyti kasmetinės siektinas tikslo ir uždavinių vertinimo kriterijų reikšmės, kurios leistų vertinti įgyvendinimo eigą 2018-2022 metų laikotarpiu.

Siūlytume klausimą svarstyti tarpinstituciniame pasitarime.

Patarėja

Aurelija Urbonienė

Patarėja

Nijolė Kundrotienė

Aurelija Urbonienė, tel. 8 706 63 813, el. p. aurelija.urboniene@lr.lt